

Mielipide
sunnuntaina 6.4.2008

Puiden lyhytkiertoviljelyn koetoiminta tulisi elvyttää

Pohjonen Veli

Vaikka puuta kasvaa nyt vuodessa ennätyselliset sata miljoonaa kuutiota, metsäteollisuus laskee saavansa lähivuosina ostetuksi siitä vain 70. Puun käyttömme on kuitenkin noussut Venäjän tuonnin myötä jo 75 miljoonaan.

Meille on jäämässä viiden miljoonan kuution vaje, kun tuonti jää pois. Vaje oli taustalla, kun Stora Enso päätti sulkea Kemijärven sellutehtaan.

Huoli puun riittävydestä on syvä, mutta se ei ole uusi. Jo sotien jälkeen häämötti raaka-aineen pula. Metsäntutkimuslaitos alkoi koeviljellä sellupuuna lyhyen kierron lehtipuita.

Puupula syveni 1970-luvun alussa, ja Suomen itsenäisyyden juhluvuoden rahasto alkoi rahoittaa lyhytkiertopuun kasvatus- ja käyttöhanketta. Sen saavutuksia oli muun muassa Tervolan keksijän Kyösti Pallarin rakentama lyhytkiertopuun hakepuimuri. Alle viisitoistasenttistä puuta saattoi korjata pystypuusta suoraan selluhakkeeksi, viljan tavoin.

Lyhytkiertoviljely sai potkua 1970-luvulla, kun öljyn hinta nousi. Se harppasi ensin kolmesta dollarista kahteentoista ja vuosikymmenen lopussa edelleen 35 dollariin tynnyriltä. Vielä selluhuolta suuremmaksi tuli energian huoli. Lyhytkiertometsä nimettiin energiametsäksi.

Vuonna 1977 puun ja energian riittävydestä kiinnostui ministeri Johannes Virolainen. Hän nimitti energiametsätoimikunnan, joka siirsi lyhytkiertoviljelyn Kannukseen perustetulle Metsäntutkimuslaitoksen koeasemalle.

Kokeita jatkettiin vain 1980-luvun puoliväliin. Kun öljyn hinta putosi takaisin 15 dollariin, kiinnostus metsäenergiaan maassamme hiipui.

Sellun raaka-ainettakin tuntui riittävän. 1990-luvulla sen turvaksi tuli Venäjän tuontipuu.

Nykyinen huolestamme puun riittävydestä muistuttaa 1950- ja 1970-lukuja. Silloin tutkimus vastasi kehittämällä uutta metsänviljelyä. Niin soisi tapahtuvan nytkin.

Toimimme kuitenkin aivan päinvastoin. Ikään kuin sattumalta Metsäntutkimuslaitoksen johtokunta päätti syksyllä 2007 esittää lakkauttaviksi Kannuksen, Kolarin ja Punkaharjun alueelliset koeasemat, hetimiten sen jälkeen kun Stora Enso ilmoitti Kemijärven tehtaan sulkemisesta.

Metsäkoemasien verkko luotiin aikoinaan puulajikokeiden ja metsän viljelyn ympärille. Niiden alkuperäinen tavoite oli edesauttaa tuottamaan lisää puuta teollisuudelle. Tavoite on hämärtynyt.

Nyt puun tuonti Venäjältä tyrehtyy. Saamme sen päälle Euroopan unionin uusioenergian vaatimukset. Öljyn tynnyrihintana on noussut 110 dollariin. Puun ja energian riittävydestä tulee yhä syvempi ongelma.

Puuta tulisi viljellä lisää, ja pian. 2000-luvun puupulassa metsäpuiden lyhytkiertoviljelyä tarvitaan taas. Sen koetoiminta olisi elvytettävä.

Alueelliset koeasemat saisivat työstä pitkän pestin; ne eivät jouda lakkautettaviksi. Teollisuus tarvitsee lisää metsäviljelmien koetoimintaa, jotta epävarmuus puun riittävydestä hälvenee.

Veli Pohjonen

Värriön tutkimusaseman johtaja

Vantaa
